

Referat despre poezia **Elegia a zecea** scrisa de **Nichita Stanescu**-a treia parte

Asadar, drama umana consta in caracterul fragmentar si limitat al cunoasterii si, respectiv, in conditia fapturii umane de "fragment" neinsemnat al Marelui Tot. Feluritele si umilele organe si simturi umane - despartite unele de altele prin "ziduri ale tacerii" - nu pot asigura obsesiva accesare la intelesul lumii ca Totalitate, ca manifestare a Unitatii divine. Din acest motiv, iluzoria inzeestrare cu altfel de organe - abstracte - de care nu dispune decat sfera (simbolul perfectiunii si al totalitatii), este, pe fondul unei cumplite senzatii de rarefiere a trupului, cat se poate de legitima: "Trupul meu fara frunze, / trupul cerbos / rarindu-se-n spatiul liber / dupa legile numai de os, / neaparate mi-a lasat / suave organele sferii, / intre vaz si auz, intre gust si miros / intinzand ziduri ale tacerii".

Precara si inacceptabila conditie "a omului este exprimata prin marci semantice ale frustrarii, ale bolii si inexistentului" ("mi-a disparut", "mi s-a topit", "ma doare", "sunt bolnav" "nu exista", "eclipsa") si prin "multitudinea vocabulelor utilizate la forma lor negativa": "neazul", "nevazul", "neinventat" (Stefania Mincu, op. cit.).

Elegia a zecea este rodul prin excelenta al unei stari sufletesti de factura baroca. Aspectul excesiv (teatral) al "plangerii", oscilatia si alternanta starilor - si chiar trairea simultana a contrariilor - se conjuga cu disponibilitatea - de asemenea, strict baroca - a asumarii unor roluri imaginare, adica a convertirii mentale a fictionalului in realitate si a realitatii in fictiune (fictionalizarea nonfictionalului).

Teatralitatea, ca expresie a abundentei emotionale, se subsumeaza unuia dintre principiile de baza ale artei baroce: stralucirea tragica. In esenta ei, nevoia de stralucire are menirea de a anestezia o leziune psihica, un conflict interior, o rana launtrica provocata de constiinta damnarilor fiintei omenesti etc. In pofida aparentei, actul compensator al stralucirii baroce - de o maxima evidenta in aceasta "plangere" a lui Nichita Stanescu - nu este declansat de o stare de plenitudine vitala, ci, dimpotriva, de o revolta provocata de asa-numita precaritate a fapturii umane.